

Z doby poválečné - 1945

Jarmila Donátová z č.p. 212.

V roce 1945 se otec Václav Khop ocitl v Horních Habartících za Konůpkem, který si zde v pohraničí zabíral zemědělskou usedlost.

Potom si s sebou vlakem přivezl dva koně. Pamatuje si, že měli následně dvě hříbata, 8 až 10 krav, několik prasat a dal. Také si z vnitrozemí dovezli svoji mlátičku na obilí.

Měli asi 30 ha včetně lesa a lomu.

Později si zakoupili z Jánské starý traktor DEUSCH.

Těsně po přistěhování na č.p. 42 bydleli dohromady s původním německým majitelem F. Jahnelem, který uměl česky. Byl vzdělaný, dříve studoval v Hradci Králové. S ním zde byla sestřenice Elsa.

Se svým budoucím manželem Jaroslavem Donátem se seznámila na pohřbu Marie Měkotové v roce 1947, když šla za bílou družičku a její sestra Věra za černou.

Růžena Bobková z č.p. 175.

Do Horních Habartic jsme přišli na podzim 1945 na základě výzvy vlády k obsazování pohraničí.

Přijeli jsme vlakem na posvícení 28.9.1945. Vzali jsme si s sebou do vagonu nějaké věci a trochu nábytku.

Z nádraží v Markvarticích nás dopravil do domu č.p. 175 pan Řehák koňmi.

Tam jsme ještě chvíli bydleli dohromady s Němci a společně užívali kuchyň. Ti se asi po měsíci odstěhovali transportem do Německa.

Vzpomíná, že mezi představenými vesnice byli Batelka, Štefan, Bohumil a Jan Kučerové.

Drahoslava Kučerová z č.p. 169.

Bydleli jsme v podnájmu v Nouzově č. 21. Otec pracoval příležitostně v lese, na ledech, řezání rákosu ze kterého se vyráběly tašky a pantofle. Také na malém poličku. Původně si chtěl v Nouzově vystavět, nechtěl pracovat pod pány a proto šel s matkou na vázvu do pohraničí. Bylo to v srpnu 1945.

Chvíli bydleli dohromady s Němci a na podzim jsme vše přivezli z vnitrozemí autem i s bráchou Vaškem.

Němci z č.p. 169 odešli transportem při druhém odsunu v roce 1946.

Matka zde nechtěla zůstat. Užívali společně kuchyň. Němci obývali pokoj nad kuchyní.

Začali jsme hospodařit na 8 ha se 2 koňmi, 5 kravami a s několika prasaty. K dispozici zde byla mlátička a zemědělské povozy a dal. Potom jsme si koupili 2 hříbata, sekačku, obrabečku a pohrabovač.

Do školy v H. Habartících začal v roce 1946 chodit bratr Vašek ke K. Klímovi.

Drahoslava Pracovala v DAY - MOONU v Děčíně.

Zemanová Marie z č.p. 177.

Původně jsme měli bydlet ve Františkově, ale přijeli jsme do Horních Habartic, kde nám byl nabídnut dům č.p. 41. Vybrali jsme si však č.p. 177.

Přijeli jsme nakladním autem z Kostelce s manželem a deseti měsíční dcerou Maruškou.

Asi půl roku jsme bydleli společně s Němci. Ti byli nahoře a měli jsme společnou kuchyň. Ti se potom přestěhovali do č.p. 120.

Náš dům měl malé hospodářství: 3,7 ha, 2 krávy, 2 kozy a 8 slepic.

Po chvíli jsme si sehnali 2 vozy z č.p. 113, 1 ruční vozík, 3 pluhy z č.p. 171, 2 brány ze 129, 1 mlýnek, 1 voznici bez vozu, 1 řezačku z č.p. 144 a 1 krouhačku z téhož č.p.

Manžel převzal po G. Hautschovi 2 postele se slamníky, 1 peřinu, 4 polštáře, 4 prostěradla, 1 stůl, 4 židle, 2 skříně, 1 prádelník, 1 díž a 1 vadnou odstředivku.

V říjnu 1945 šel na 5. měs. vojnu a úrodu - řípu sklízela samotná. Po dvou letech pustili polnosti F. Komárkovi.

Když se M. Zeman vrátil tak se věnoval klempířině i jako mistr odborného výcviku a potom pracovali chvíli v Benaru 05. Ona pak řadu let v Sandriku.

Stansialv Svoboda z č.p. 47.

Před příchodem do Horních Habartic žil se svými rodiči a sourozenci Jaroslavem, Josefem, Frantou, Lídou a Marií na Českomoravské vysočině ve Svobodných Hamrech u Hlinska a tam pracovali na velkostatku.

Jako dvanáctiletý si vzpomíná, že do H. Habartic nejdříve přijeli jejich sousedé Dřízalovi, dále Englicovi a Kramperovi. Jeho otec s nimi.

Druhý den potom 22.8.1945 celá rodina vlakem.

První noc strávili v domě č.p. 75 dohromady s německou rodinou. Potom byli chvíli na vedlejším č.p. 77.

Přestavitel Akčního výboru Josef Batelka z č.p. 18 jim přidělil maličký dřevěný domek č.p. 65. Zde bydlel i Němec, který pěstoval 3 obecní kozy a ti tahali malý vozík. Domek stál čelem k mlýnu č.p. 68 a měl 3 místnosti (1 dole a 2 nahoře), chlév a malou stodůlku směrem k č.p. 67. Asi po roce se přestěhovali do velkého baráku č.p. 141. " Jejich " Němec byl antifašista a byl odsunut až v posledním transportu v roce 1947. Údajně 1. odsun byl na podzim 1945 a druhý v březnu 1946.

Dobře si pamatuje na české osídlence Čeňka Pospíšila, cestáře, Jar. Černého, prodavače, Karla Prejzu, Josefa Večerníka, Emila Vlnu, Ant. Skořepu, hostinského z Červené hospody č.p. 195, který se v roce 1948 zabil na motocyklu v lese pod Huntířovem, dále mlynáře J. Bečku, cestáře Jar. Tesaře, Řepu pracujícího v kampeličce.

Dále vzpomíná, že naproti č.p. 36 přes silnici stála autodílna, kde pracoval P. Šarnin.

V domě č.p. 204 u kostela bylo truhlářství v dolní polovině, které " zdědil " po Němcích Jindřich Křížek.

V č.p. 154 se nacházel Rudolf Kadlec, obětavý instalatér, který Svobodům opravoval vodovod.

Pod Valešovými přes silnici stála " Haluzárna " č.p. 200, kde bydlel malíř pokojů Boh. Haluza. Kousek od něj stálo číslo 201, kde byl chvíli v působení mandl.

Na kopci v dřívější zemědělské usedlosti nad dnešními Hurychovými viz č.p. 39 hospodařil Škvrna.

V nynější truhlárně č.p. 3 byla předtím výroba moderního nábytku. Chvíli zde byl p. Křížek.

Též vzpomíná na dobrý chléb, který v č.p. 16 pekli Záměstných. Pekař Václav Záměstný zde pečivo prodával, ale i rozvážel koníkem až do Brložce.

Před dnešním obecním úřadem byl ve velké hospodě se sálem hostinský Václav Zíval a denně navečer to tam jen hučelo.

V č.p. 67 zprvu byl umístěn Dmitrij Jolič, východní voják a úzce se přátelil s Bogdanem Vasilem (též voják). Posledně jmenovaný byl v č.p. 6 a vyráběl limonády a sodovky. Oba byli po ruce policajtovi se svými bubnovými samopaly.

Na č.p. 7 bydlel s rodiči Josef Řezáč. Pracoval mimo obec. Možná, že byl u tajné policie.

Před domem č.p. 94 kde bydlel Fr. Dvořák (snad policajt), k silnici stál krásný dům obložený dřevěnými čtverci asi červenými a byl zde Ad. Lukáš - sekyrník.

V obci byla i hrnčírna, kde se vyráběly hrnce a květináče. Hlína se těžila z dolíku naproti domu č.p. 37. Ta se rozdělávala šlapáním zaměstnanců v přízemí v gumovkách a korbách.

Vypalovalo se ve 3 pecích. Pracovalo zde asi 6 lidí. Pamatuje si národního správce Fr. Vlacha, později kamnáře Jos. Bryma, jugoslávské národnosti.

Těsně po válce se ve mlýnu č.p. 41 se jen chvíli dělaly kroupy.

V prostoru za A. Velebilem poblíž splavu se domnívá, že stál dřevěný mlýn, nebo pila.

Mezi největší sedláky prý patřili V. Khop, Šoupal a Kraulíkové.

Ze záznamu rozhovoru s Marií Heinzlovou z č.p. 68

Za svobodna Marie Javůrková, nar. 1.10.1915 přijela do Horních Habartic z vnitrozemí od Mladé Boleslavi. Bylo to na nákladním autě v srpnu 1945, sama s rodinou Štefanových, Smolíkových a Hubatých.

Pamatuje si, že Hubatých bydleli v č.p. 101, Štefanovi v č.p. 19 a Smolíkovi na č.p. 70.

V budově dnešního OÚ byli představení p. Kučera a Batelka a ti jim přidělili domek dřevěný u silnice č.p. 10.

Nejprve zde bydlela chvíli sama v přízemí, zatímco Němec jehož jméno si nepamatuje asi 40 letý fešák mluvící i česky nahoře.

V domě zůstala žlutá ložnice, dole starý nábytek, kama a kanape.

Látky, prostěradla a další odvezli představitelé obce. V září 1945 za ní přijel její otec s jejím 9 letým synem Zdeňkem, jehož měla za svobodna.

Maminka jí zemřela rok před válkou.

V č.p. 10 bydleli pospolu a hospodařili.

Měli 2 krávy ve chlévě a asi 2 ha polí. Kousíček pod lesem a kousek u hřbitova. Oralo se kravama.

Jejímu otci p. Javůrkovi bylo po příchodu do Habartic již 65 let.

Její budoucí manžel Josef Heinzl mezitím bydlel ve Vísce u České Kamenice, rozvedený u příbuzných.

Koncem září 1945 přišel bydlet do Horních Habartic na č.p. 11 ke svému bratrovi Františku Heinzelovi.

Často se zastavoval u našeho domu a hovořil s otcem, ale se mnou. I on měl syna Josefa jemuž bylo 12 let.

Dne 5.5.1948 byla svatba. Po ní je jim naskytla příležitost přestěhování do mlýna č.p. 68. Zde si maně pamatuje na mlynáře Koutníka, ale zde se již nemlelo.

Zde bylo již vnitřní vybavení vyrabováno a tak si část nábytku přivezli z č.p. 10. Ostatní si časem pořídili z vlastních příjmů.

Zdrojem obživy bylo malé hospodářství. Dohromady asi 5 ha, 2 krávy, tele, později prase a drůbež. Pole patřily jak k č.p. 10 tak i 68.

Také má v paměti, že v době přestěhování do mlýna stál v pokoji krásný klavír, který p. B..... ukradl.

K přiblížení divoké doby 1945 patří i toto:

Dne 4.12.1945 přihláška o přiděl, Fr. Bartakovič, 1.6.1908 Ireg o. Nitra, Barbora B., 28.12.1911, syn Josef B.

5.3.1936 a Alexander B. 22.12.1937 - Fr. Bartakovič maloobchodník a pachtýř.

" Tuňajšia stanica NB Uljak potvrdzuje, že F. Bartakovič, nar. dna 1.6.1908 v Iregu, syn Martina a matky Františky, roz. Holčíkovej, že je dva razy súdne potrestaný pkarháním. Tresty sú staršieho dáta v roku 1926 a 1928. Od tej doby nie je potrestaný a chová sa poriadne a zlej povesti nepožíva ". V Uljaku 4. dec. 1945, velitel stanice NB.

F. Bartakovič:

Dne 26.12.1945 jsem převzal hospodářskou usedlost po Němci Šifnerovi Jos. (doslovně) č.p. 179. Zde 17 let stará červená straka, 7 let stará červená straka, 1,5 roční jalovice červená, 1 roční - 1 pluh, 1 brány, 1 pařák, odstředivka, 2 lehké vozy a 1 voznice.

Policejní odhláška.

Osoby hlášením povinné:	Příjmení: <i>Rosenkranz</i>	Rodinný stav: <i>vdana</i>	Povolání: <i>domachost</i>		Den: <i>5.</i>	Měsíc: <i>5.</i>	Rok: <i>1945</i>
	Jméno: <i>Anna</i>	Nábož. vyznání: <i>evang.</i>	Státní příslušnost: <i>17111</i>	Dobrovolná příslušnost: <i>Habartice</i>	Místo: <i>H. Habartice</i>		
	(je-li paní) rozená: <i>Bennesch</i>				Okr.: - Kraj: <i>Decin</i>		
Příjmení a jméno:	otce: <i>Vaclav Bennesch</i>		Nynější bydliště:	Místo: <i>Horn. Habartice</i>			
	matky: <i>Anna</i> rozená: <i>Weigel</i>			Okres (čtvrť): <i>Decin</i>	čís. p.:		
Manželka u ženatých (manžel u provdaných):	Jméno: _____ rozená: _____			Ulice: _____	čís. 22		
Děti do 15 let, které mají s osobou hlášením povinnou:	1.	<i>Walter</i> nar.: <i>31.5.39</i>	Je-li v podnájmu, u:	Místo: <i>Markvartice</i>			
		v: <i>Horn. Habartice</i>		Okres (čtvrť): <i>Decin</i>	čís. p.:		
	2.	<i>Irsgard</i> nar.: <i>13.11.40</i>	Příští bydliště:	Ulice: _____			
		v: <i>Horn. Habartice</i>		Okres (čtvrť): <i>Decin</i>	čís. 217		
	3.	nar.: _____	Je-li v podnájmu, u:	Den odchodu: _____			
		v: _____		Podpis osoby hlášením povinné: <i>Anna Rosenkranz</i>			
	4.	nar.: _____	Podpis majitele bytu: _____				
5.	nar.: _____	Podpis majitele domu: _____					
6.	nar.: _____	V: _____					
Jsem majitelem motor. vozidel č.:							dne <i>10.9.1945</i>

Kulhářská „Gutenberg“ Podmokly Obj. č. 392

Velice zajímavý doklad o stěhování občanky H. Habartic, ještě nedávno Ober Obersdorfu Anny Rosenkranz se svými dětmi. Bydlela v č.p. 22 a stěhovala se 13.9.1945 do Markvartic. Škoda, že u razítka chybí podpis. V té době na úřadech nepracovali kvalifikovaní úředníci a proto jsou i chyby. Navíc psací stroj měl německou klávesnici a nebylo možné psát háčky a čárky.

Doklad od Petra Culka

Školní rok 1945/46 - výtah z benešovské školní kroniky.

10.9.1945 navštěvovalo benešovskou školu 132 dětí viz od 12 let nahoru, z toho byla 1/3 Němců.

Vedle dětí z Benešova sem chodili žáci ze Starého a Malého Šachova, Heřmanova, Fojtovic, velké a Malé Bukoviny, D. a Horních Habartic, Markvartic a později z Brložce a Habendorfu.

Počet dětí z Horních Habartic byl následující:

II. A	II. B	III. A	III. B	IV. A	IV. B	JUK	Celkem
2	2	2	5	3	3	4	21